

ד"ר רון פרומקין, ייעוץ אקולוגי לתכנון סביבתי
ron.frumkin@gmail.com .052-8617021 נייד : 02-5332028 .טל': 9074521. מבשרת ציון 17, מבוא יערה

שביל אופניים סובב מבשרת ציון - סקר אקולוגי – סתיו 2024 – אביב 2025

נספח 7 : מקטע מס' 8 – מצפון לשכונות ה'ו'

ד"ר רון פרומקין, ד"ר תמר מרכוס ויעל אורגד

27 במאי 2025

מקטע 8 – מצפון לשכונות ה'ו'

הערה : מקטע 7 ותת-מקטע 8.1 לא נכללו בסקר הנוכחי לבקשת המועצה בשל היותם בביצוע.

תרשים 8.1 : מקטעים 8.2-8.5, מבט כללי

8.2 חורשה מצפון לפארק הצמוד לכיכר הפסגות

תרשים 8.2: מקטעים 8.3-8.2

תיאור המקטע

מקטע באורך כ-130 מ' העובר דרך שטח טבעי של חורשת עצים. התוואי המוצע, כמו השטחים הצמודים לו, טבעיים ועשירים מאוד במינים צמחים מוגנים ונוכחות ניכרת של גאופיטים – בדגש על מיני סחלביים, כלנית מצויה ורקפת מצויה. הסקר נערך בתאריך 17.3.2025.

תמונה 8.2.1: מקטע 8.2 – מראה כללי

ממצאים בוטניים

במקטע זה תועדו 94 מיני צומח, ביניהם 12 מינים מוגנים הכוללים 5 מיני סחלביים, צבעוני ההרים ורקפת מצויה; 5 מינים אנדמיים לישראל ולשכניה, מין עץ אחד שפרטיו הבוגרים מוגנים ו-2 מינים גרים ופולשים.

טבלה 8.2: מיני צומח במקטע 8.2

אנדמיות: ES – אנדמי לישראל, לסוריה וללבנון; EL – אנדמי לישראל ולבנון.

שם הצמח	סטטוס
כליינית מצויה	
כלנית מצויה	מוגן
כתמה עבת-שורשים	
לבנה רפואי	מוגן
לוטוס יהודה	
לוטם שעיר	
לוף ארץ-ישראלי	EL
לחך בלוטי	
מוצית קוצנית	
מסרק מזרחי	
מסרק שולמית	
מעוג כרתי	
מצלתיים מצויות	
מקור-חסידה גדול	
מקור-חסידה חלמיתי	
מקור-חסידה מצוי	
מרגנית השדה	
מרוות ירושלים	ES
נורית אסיה	מוגן

שם הצמח	סטטוס
דם-המכבים האדום	מוגן
ולריינית משולחפת	
ורוניקה לבנה	
זהבית דמשקאית	
זהבית השלוחות	
זוטה מעורקת	
זמזומית מצויה	ES
זקן-תיש ארוך	
חד-שפה מצוי	
חופניים מצויים	
חיננית הבתה	
חלבלוב השמש	
חלבלוב מגובשש	
חמצץ נטוי	גר ופולש
חרדל לבן	
טופח ריסני	
טיון דביק	
טרשנית שרועה	
כוכבית חיוורת	

שם הצמח	סטטוס
אורן קפריסאי	מוגן כעץ בוגר, גר ופולש
אזוב מצוי	מוגן
איסטיס מצוי	
אספסת מקומטת	
אספרג החורש	
ארבע-כנפות מצויות	
בן-חיטה ביצני	
בן-קוצן מאפיר	
בקיה ארץ-ישראלית	
בקיית הכלאיים	
גדילן מצוי	
געדה מפושקת	
געדה מצויה	
גרניון הארגמן	
גרניון עגול	
גרניון רך	
דבורנית צהובה	מוגן
דבורנית שחומה	מוגן
דבקה זיפנית	

סטטוס	שם הצמח
	שום שעיר
	שומר פשוט
	שיבולת-שועל מתפרקת
	שיבולת-שועל נפוצה
	שלהבית דביקה
	שמשון מצוי
	שעורת העכבר
	שעורת התבור
	תלתן חקלאי
	תלתן כוכבני
	תלתן נאה
	תלתן תריסני

סטטוס	שם הצמח
	פשתה שעירה
מוגן	צבעוני ההרים
	צהרון מצוי
	צורית בלוטית
	ציבורת ההרים
	צמרנית הסלעים
	קידה שעירה
	קיסוסית קוצנית
	קרדה מכסיפה
	רכפה לבנה
מוגן	רקפת מצויה
	שום משולש

סטטוס	שם הצמח
	ניסנית דו-קרנית
	ניסנית ירושלמית
	נץ-חלב הררי
ES	נץ-חלב שעיר תת-מין איג
	סביון אביבי
מוגן	סחלב אנטולי
מוגן	סחלב הגליל
מוגן	סחלב פרפרני
	סירה קוצנית
	עירית גדולה
	פרג אגסי
	פרסיון גדול

ערכיות אקולוגית: גבוהה מאוד

קונפליקטים:

- פגיעה בערכי טבע ובשטח ערכי מאוד מבחינה אקולוגית ;
- ירידה משביל קיים והרס חורשה ;
- מקטע זה נמצא ביער מוגן בתמ"א 1 ;
- השביל חוצה מדרון וצפוי לפגוע בו ;
- פגיעה נופית ;

המלצות:

1. דרכי העפר עליהן עוברים מקטעים 8.1 ו-8.3 הן אותן דרכי העפר העוברות מדרום למקטע 8.2. מומלץ להעביר את השביל לאורך דרך העפר במקום להסיט אותו לשטחים הפתוחים.

8.3 דרך עפר ממערב לרח' חרמון

מפה : ראו סעיף 8.2

תיאור המקטע

מקטע באורך כ-360 מ' לאורך דרך עפר קיימת העובר מתחת לבניינים של רח' חרמון. הדרך עצמה ושוליה מופרים מאוד לאחר שבשנה האחרונה הוטמן במקום קו מים של מקורות, ואילו המדרון מתחת טבעי, ועליו חורשת עצים מחטניים שערכי טבע רבים פזורים ביניהם. בשטח מצפון לדרך תועדה פעילות צבי ישראלי (מין בסכנת הכחדה). הסקר נערך בתאריך 17.3.2025.

תמונה 8.3.1 : מקטע 8.3 – מראה כללי

ממצאים בוטניים

בשטח זה ובשוליו תועדו 78 מיני צומח וביניהם מין אחד שמוגדר כנדיר מאוד, **רצועית רוברט**, מין סחלב שזהו האתר היחיד המוכר שלו בישראל, והוא גדל מצפון לתוואי. מתוך המינים שתועדו, 17 מינים מוגנים ביניהם 8 מיני **סחלביים**, 4 מינים אנדמיים לישראל וסביבותיה, מין עץ שפרטיו הבוגרים מוגנים ו-2 מינים גרים ופולשים.

טבלה 8.3: מיני צומח במקטע 8.3 (אנדמיות: ES – אנדמי לישראל, לסוריה וללבנון)

שם הצמח	סטטוס
קורנית מקורקפת	מוגן
קידה שעירה	
קיסוסית קוצנית	
קרדה מכסיפה	
קרנונית דביקה	
רכפה לבנה	
רצועית רוברט	נדיר מאוד, מוגן
רקפת מצויה	מוגן
שום שעיר	
שומר פשוט	
שיבולת-שועל	
מתפרקת	
שיבולת-שועל נפוצה	
שלהבית דביקה	
שעורת התבור	
תלתן הארגמן	
תלתן חקלאי	
תלתן כוכבני	
תלתן תריסני	

שם הצמח	סטטוס
מרוות ירושלים	ES
מרור הגינות	
נורית אסיה	מוגן
נחמית לופתת	
ניסנית דו-קרנית	
נץ-חלב הררי	
נץ-חלב שעיר תת-מין איג	ES
סביון אביבי	
סחלב אנטולי	מוגן
סחלב הגליל	מוגן
סחלב פרפרני	מוגן
סחלב שלוש-השיניים	מוגן
סירה קוצנית	
עוקצר מצוי	
עירית גדולה	
עשנן מטפס	
פרסיון גדול	
פשתה שעירה	
צבעוני ההרים	מוגן

שם הצמח	סטטוס
זהבית השלוחות	
זוטה מעורקת	
זמזומית מצויה	ES
חופניים מצויים	
חיננית הבתה	
חבלוב השמש	
חבלוב מגובשש	
חמצץ נטוי	גר ופולש
טופח מצוי	
טיון דביק	
טרשנית שרועה	
כליינית מצויה	
כלנית מצויה	מוגן
כתמה עבת-שורשים	
לוטם מרווני	
לוטם שעיר	
מסרק מזרחי	
מסרק שולמית	
מצלתיים מצויות	
מרגנית השדה	

שם הצמח	סטטוס
אורן קפריסאי	מוגן כעץ בוגר
אזוב מצוי	מוגן
אחירותם החורש	מוגן
איסטיס מצוי	
אלון מצוי	מוגן
אספסת מקומטת	
ארבע-כנפות מצויות	
בקיה ארץ-ישראלית	
געדה מפושקת	
געדה מצויה	
גרניון הארגמן	
דבורנית דינסמור	מוגן
דבורנית צהובה	מוגן
דבורנית שחומה	מוגן
דבקה זיפנית	
דס-המכבים האדום	מוגן
דמומית קטנת-פרי	
דרדית מצויה	
ולריינית משולחפת	
זהבית דמשקאית	

ערכיות אקולוגית: דרך העפר הקיימת בערכיות אקולוגית בינונית, אך השטחים הטבעיים מתחתיה בערכיות אקולוגית גבוהה.

קונפליקטים:

- חשד לפגיעה בשטח טבעי הערכי מתחת לדרך הקיימת ובערכי טבע מוגנים;
- מרביתו של מקטע זה חודר ליער מוגן בתמ"א 1;

המלצות:

1. טיפול במינים הפולשים.
2. הדרך רחבה ועבירה ואין צורך לסלול אותה.

תמונות 8.3.2-8.3.4: סחלבים אנטוליים, רצועית רוברט וצבעוני ההרים סמוך לתוואי.

8.4 מדרום לשכונה י"ג

שביל אופניים מבשרת -
מקטע 8.5-8.4

תרשים 8.3: מקטעים 8.5-8.4

תיאור המקטע

מקטע באורך כ-410 מ' העובר על שבילים קיימים דרך גינות ציבוריות ודרך החניון בפינת הרחובות חרמון ומירון. כלל השטח בקרבת השביל מגונן או בנוי והוא לא מתקרב כלל לשטחים פתוחים. לאור אופי המקטע בלב שטח בנוי, הוא לא נסקר וממנו יש תיעוד של מין אחד, **חמצץ נטוי** שהוא מין פולש.

תמונה 8.4.1: מקטע 8.4 – מראה כללי

ערכיות אקולוגית: נמוכה

קונפליקטים: אין

המלצות:

טיפול במינים פולשים

8.5 בין הרחובות אופיר ומירון

מפה : ראו סעיף 8.4

תיאור המקטע

מקטע באורך כ-140 מ' בשטח מופר למדי בין הרחובות אופיר ומירון שנועד לחבר בין מקטע 8.4 לבין מקטע 1.1. התוואי עובר במדרון בין הגן הציבורי לבתי היישוב, והפיתול בתוואי המוצע עובר דרך חורשת עצים ובה צמחייה טבעית. המקטע נסקר בתאריכים 9.12.2024 ו-17.3.2025.

תמונה 8.5.1 : מקטע 8.5 – מראה כללי

ממצאים בוטניים

בשטח זה תועדו 46 מיני צומח וביניהם מין אחד בסכנת הכחדה, **כריך נמוך**, שתועד על המדרון מתחת לתוואי המוצע. מתוך המינים שתועדו, 7 מינים מוגנים, מין עץ אחד שפרטיו הבוגרים מוגנים ומין אחד פולש.

טבלה 8.5: מיני צומח במקטע 8.5

שם הצמח	סטטוס
אלת המסטיק	
אספסת מצויה	
ארבע-כנפות מצויות	
בן-קוצן מאפיר	
בקיה ארץ-ישראלית	
בקיה מצויה	
בקיה תרבותית	
גזר קיפח	
געדה מצויה	
גרניון עגול	
דבקה זיפנית	
זיף-נוצה מחוספס	

שם הצמח	סטטוס
זית אירופי	מוגן כעץ בוגר
חרדל לבן	
טיון דביק	
כוכבית מצויה	
כליינית מצויה	
כלנית מצויה	מוגן
כרבולת מצויה	
כריך נמוך	מוגן, מין אדום
לוטוס מצוי	
לוטם שעיר	
לוטמית ערבית	
לוף ארץ-ישראלי	EL

שם הצמח	סטטוס
לשון-פר סמורה	
מצלתיים מצויות	
מקור-חסידה חלמית	
נזמית לופתת	
ניסנית דו-קרנית	
סחלב פרפרני	מוגן
סחלביים	מוגן
סירה קוצנית	
עכנאי שרוע	
עשן מטפס	
פרסיון גדול	
קורנית מקורקפת	מוגן

שם הצמח	סטטוס
קידה שעירה	
רכפה לבנה	
רקפת מצויה	מוגן
שברק דביק	
שומר פשוט	
שיבולת-שועל נפוצה	
שיטה כחלחלה	גר ופולש
שעורת התבור	
שקד מצוי	מוגן
תלתן הארגמן	

ערכיות אקולוגית: מרבית המקטע בערכיות בינונית והחורשה הצפונית בערכיות אקולוגית גבוהה

קונפליקטים:

- חשש לפגיעה בשטח טבעי הערכי ובערכי הטבע המוגנים מעבר לתוואי המוצע.
- התוואי חוצה מדרון תלול עם הפרשי גובה ניכרים.

המלצות:

1. טיפול במינים הפולשים
2. יש לבחון חלופות להעברת התוואי על דרכים קיימות בשולי הבינוי הקיים במקום לחצות דרך מדרון תלול.